bisa
perspective.brussels
brussels instituut voor statistiek en analyse

FOCUS NR. 86

De sociaal-economische situatie van Brusselse eenoudergezinnen

DIETER DEMEY

Eenoudergezinnen vormen een kwetsbare groep in de samenleving. In deze studie wordt de sociaal-economische situatie van alleenstaande ouders in het BHG onderzocht aan de hand van de EU-SILC. De sociaal-economische positie van alleenstaande ouders wordt vergeleken met die van andere gezinnen en met die van alleenstaande ouders in de andere gewesten.

Voorgaand onderzoek naar eenoudergezinnen en onderzoeksvragen

Alleenstaande ouders vertegenwoordigen meer dan een tiende van alle private huishoudens in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG), of 67 718 huishoudens van de in totaal 581 970 huishoudens [BISA, 2025]. Eenoudergezinnen vormen een kwetsbare groep in de samenleving aangezien hun sociaal-economische situatie vaak minder gunstig is dan andere huishoudens met kinderen. Dit is vooral van belang in het BHG aangezien hier het aandeel eenoudergezinnen hoger is dan in de andere gewesten [BISA, 2025]. Zij vormen dan ook een belangrijke doelgroep voor beleidsmakers, bijvoorbeeld op het vlak van kinderopvang, woonbeleid, arbeidsmarktparticipatie, en omwille van hun verhoogd armoederisico. In de meest recente Gewestelijke Beleidsverklaring van de Brusselse Regering krijgen eenoudergezinnen bijzondere aandacht, door het wegnemen van drempels waarmee deze gezinnen worden geconfronteerd in het dagelijkse leven, bijvoorbeeld op het vlak van huisvesting en werk [Brusselse Hoofdstedelijke Regering, 2026: 22]. Vanuit het middenveld wordt er eveneens gepleit voor ondersteunende maatregelen gericht op eenoudergezinnen [De Morgen, 2026].

Voorgaand onderzoek heeft aangetoond dat de sociaal-economische positie van alleenstaande ouders verschilt dan die van andere ouders:

- ze zijn vaker lager opgeleid [Ghesquière, 2024: 49-51; Van Peer, 2023: 13];
- hebben minder vaak een betaalde baan, zijn vaker werkloos of inactief op de arbeidsmarkt[1] [Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, 2019: 37; Geurts, 2006];
- hebben een lager inkomen [Cantillon, Verbist & Maesschalck, 2003; Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, 2026: 47-48];
- een minder gunstige woonsituatie [Ghesquière, 2024: 44-45; Lodewijckx & Deboosere, 2011; Van Peer, 2023: 26-27];
- en hebben een hoger armoederisico [Frans, Van Mechelen & Van Lancker, 2014: 3-4, Statbel, 2019] of leven in materiële en sociale deprivatie [Statbel, 2026a].

Deze studies hebben echter betrekking op de situatie in geheel België, het Vlaamse of Waalse Gewest, maar niet specifiek op het BHG. In de Welzijnsbarometer van 2019 wordt het BHG wel bestudeert, maar deze studie dateert al van 2019 en in de Welzijnsbarometer van 2025 wordt de associatie tussen het huishoudtype en het inkomen niet vergeleken met die in de andere gewesten.

De EU-SILC als databron

Voor deze studie wordt gebruik gemaakt van gegevens uit de EU-SILC. De "*European Union (EU) Statistics on Income and Living Conditions*" (EU-SILC) is een instrument dat tot doel heeft actuele en vergelijkbare cross-sectionele en longitudinale multidimensionale microgegevens te verzamelen over inkomensverdeling, armoede en sociale uitsluiting. Het dekt ook verschillende aanverwante EU-beleidsmaatregelen op het gebied van levensomstandigheden en armoede, zoals kinderarmoede, toegang tot gezondheidszorg en andere diensten, huisvesting, overmatige schuldenlast en levenskwaliteit.

Er wordt zowel informatie verzameld op huishoudelijk niveau, zoals over sociale exclusie en huisvesting, als op individueel niveau, zoals over arbeid, onderwijs en gezondheid, en dit vanaf de leeftijd van 16 jaar. De gegevens worden verzameld door middel van vragenlijsten bij een steekproef van alle private huishoudens en personen vanaf de leeftijd van 16 jaar oud. Deze steekproef is representatief op het nationale en regionale niveau. Dit betekent dat de resultaten veralgemeend kunnen worden naar alle huishoudens en personen vanaf de leeftijd van 16 jaar in België en haar gewesten [European Commission, 2024: 15/62-70].

De gegevens worden jaarlijks verzameld. Hier worden gegevens gebruikt uit de golf van het jaar 2024. In 2024 werden er in totaal 10 968 huishoudens uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek, waarvan er uiteindelijk 6 532 deelnamen (huishoudens non-response van 40,3 %). In deze huishoudens waren er 11 909 personen van 16 jaar of ouder die een individueel interview vervolledigden [Eurostat, 2025: 9/14]. De analyse wordt uitgevoerd op deze 6 532 huishoudens en 11 909 personen (1). Er zal gebruik gemaakt worden van cross-sectionele huishoudelijke en individuele gewichten om conclusies te trekken over de populatie van particuliere huishoudens en alle leden van het huishouden van 16 jaar en ouder [European Commission, 2024: 72-78].

1 DE EU-SILC STEEKPROEF (2024)

	Aantal huishoudens	Aantal personen		
		Totaal	Exclusief kinderen	Aantal ouders in eenoudergezinnen
BHG	1 144	2 032	1 692	110
Vlaams Gewest	2 999	5 532	4 777	169
Waals Gewest	2 389	4 346	3 662	178
Totaal	6 532	11 909	10 131	457

Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

De sociaal-economische status van eenoudergezinnen wordt bestudeerd aan de hand van de volgende indicatoren:

- **Op het niveau van de huishoudens**:
  - **Huisvesting**: eigenaar, huurder;
  - **Equivalent inkomen**: het beschikbare inkomen van het huishouden na belastingen en andere inhoudingen, gerelateerd aan de omvang en samenstelling ervan aan de hand van een equivalentieschaal. Met deze indicator kunnen de inkomens van huishoudens met verschillende omvang en samenstelling met elkaar worden vergeleken[2];
  - **At risk of poverty (AROP)**: deze indicator wordt gedefinieerd als het aandeel personen met een equivalent beschikbaar inkomen (na sociale bijdragen) dat onder de armoedegrens ligt. De armoedegrens is vastgesteld op 60 % van het nationale mediane equivalente beschikbare inkomen na sociale bijdragen;
  - **Low work intensity**: wonen in een huishouden waarvan de leden op arbeidsgeschikte leeftijd de afgelopen 12 maanden minder dan 20 % van hun totale potentieel hebben gewerkt gedurende de vorige 12 maanden.
- **Op individueel niveau**:
  - **Onderwijsniveau**: lager secundair onderwijs, hoger secundair onderwijs, hoger onderwijs;
  - **Arbeidsmarktpositie**: werkend, werkloos, inactief;
  - **Werkrégime**: voltijds of deeltijds;
  - **Geboorteland**: België, EU27 (zonder België en het Verenigd Koninkrijk), niet-EU27[3];
  - **Materiële en sociale deprivatie**: deze indicator geeft aan in hoeverre mensen niet in staat zijn bepaalde goederen of diensten te verwerven die door de meeste mensen als wenselijk of zelfs noodzakelijk worden beschouwd voor een aanvaardbare levensstandaard. Het aandeel met materiële en sociale deprivatie komt overeen met het onvermogen om minstens vijf van in totaal 13 uitgaven te dekken (zes hebben betrekking op het individu en zeven op het huishouden)[4];
  - **Ernstige materiële en sociale deprivatie**: het aandeel met ernstige materiële en sociale achterstand komt overeen met het onvermogen om de uitgaven voor ten minste zeven van in totaal 13 uitgaven te dekken;
  - **AROPE** ("At risk of poverty or exclusion"): het risico op armoede of sociale uitsluiting. Deze indicator verwijst naar de situatie van personen die met ten minste één van de volgende drie armoederisico's worden geconfronteerd: inkomensarmoede, ernstige materiële en sociale deprivatie, of het leven in een huishouden met een zeer lage arbeidsintensiteit.

Een belangrijke tekortkoming van de EU-SILC is dat de steekproef voor het BHG relatief klein is, waardoor de analyses van subgroepen (zoals eenoudergezinnen, zie ook 1) gebaseerd zijn op kleine aantallen. Het gevolg hiervan is dat de onzekerheid over deze schattingen stijgt. Daarnaast is er in de golf van 2024 geen informatie over co-ouderschap. Het is dus mogelijk dat alleenstaande ouders een co-ouderschapsregeling hebben, maar evengoed dat ze zonder de steun van een andere ouder het ouderschap uitoefenen. In de golf van 2021 werd er wel bevraagd naar het bestaan van een co-ouderschapsregeling. Daaruit blijkt dat er in het BHG sprake is van gelijkwaardig co-ouderschap voor minder dan één op de acht kinderen van gescheiden ouders. Voor heel België is dit voor iets meer dan één op de vijf kinderen het geval [Wertz, Demey & Hermia, 2025: 5].

Het hoofddoel van dit onderzoek is om de sociaal-economische positie van alleenstaande ouders in het BHG te bestuderen. De sociaaldemografische positie van alleenstaande ouders in het BHG werd door het BISA onderzocht in een voorgaande studie op basis van gegevens uit het Rijksregister [Wertz, Demey & Hermia, 2025]. Deze gegevensbron bevat echter geen informatie over de sociaal-economische situatie van personen. Daarom wordt er in dit onderzoek gebruik gemaakt van gegevens afkomstig uit de EU-SILC enquête.

Drie vragen staan centraal in deze studie:

1. Wat is de sociaal-economische positie van alleenstaande ouders in het BHG op het vlak van opleidingsniveau, arbeidsmarktpositie, inkomen, armoede, huisvesting en herkomst?;
2. Hoe verhoudt de sociaal-economische positie van alleenstaande ouders in het BHG zich ten opzichte van andere huishoudenstypes?
3. Hoe verhoudt de sociaal-economische positie van alleenstaande ouders in het BHG zich ten opzichte van die in de andere gewesten en België in het algemeen? En hoe kunnen eventuele verschillen tussen de gewesten verklaard worden?

De definitie van eenoudergezinnen in de EU-SILC

In EU-SILC worden twee huishoudenstypologieën gehanteerd. In de eerste worden huishoudens met kinderen opgedeeld naargelang er minstens één kind jonger dan 25 jaar aanwezig is in het huishouden of niet. In de tweede worden huishoudens met kinderen opgedeeld naargelang er minstens één afhankelijk kind aanwezig is in het huishouden of niet. Afhankelijke kinderen zijn:

- Alle leden in het huishouden van 0 tot en met 17 jaar;
- Kinderen van 0 tot en met 17 jaar die deel uitmaken van het huishouden maar waarvan een ouder buiten het huishouden woont;
- Kinderen van 18 tot en met 24 jaar die bij ten minste één ouder wonen en geen baan hebben.

In deze studie wordt de tweede huishoudenstypologie gehanteerd, aangezien kinderen zonder werk een grotere financiële last zijn. Als eenoudergezin worden in deze Focus dus die huishoudens beschouwd waarin er tenminste een kind aanwezig is dat jonger is dan 25 jaar en dat geen werk heeft. Een nadeel van het gebruik van de tweede typologie is dat deze wordt geconstrueerd op basis van het concept van een volwassene en afhankelijk kind, terwijl er voor de eerste wordt uitgegaan van de huishoudgrid die relaties tussen de leden van een huishouden definieert. Het is dus mogelijk dat twee volwassenen die samenwonen geen koppel zijn, al wordt er hier van uitgegaan dat deze situatie zelden zal voorkomen [European Commission, 2024].

Meer eenoudergezinnen in het BHG dan in het Vlaamse Gewest

Eenoudergezinnen met een of meer afhankelijke kinderen komen vaker voor in het BHG (8 %) dan in het Vlaamse Gewest (6 %), en even vaak in het Waalse Gewest (8 %) (2). Eenpersoonshuishoudens komen het vaakste voor in het BHG (47 % van alle huishoudens). Dit is ook het geval in het Waalse Gewest (37 %) en het Vlaamse Gewest (33 %), waar het aandeel huishoudens met volwassenen zonder kinderen bijna even groot is (31 %).

Bijna een tiende van alle personen van 16 jaar en ouder in het BHG (kinderen en ouders samen geteld) maakt deel uit van een eenoudergezin, hetgeen hoger is dan in het Vlaamse Gewest (5 %) en het Waalse Gewest (7 %) (2). In het BHG is het meest voorkomende huishoudenstype op individueel niveau een eenpersoonshuishouden (27 %) en daarna een koppel met een of meer afhankelijke kinderen (26 %). In het Vlaamse Gewest komt een koppel zonder afhankelijke kinderen het vaakste voor (33 %) en in het Waalse Gewest een koppel met afhankelijke kinderen (30 %).

In het vervolg van de analyse wordt eerst de situatie van eenoudergezinnen bestudeerd op het huishoudelijke en individuele niveau. Daarbij wordt er steeds vergeleken met andere huishoudenstypes of personen die in een ander huishoudenstype wonen. Aangezien ook kinderen vanaf 16 worden bevraagd, worden voor de analyse op individueel niveau enkel de ouders geselecteerd (1). Daarna wordt de situatie van eenoudergezinnen in Brussel vergeleken met die van eenoudergezinnen in de twee andere gewesten.

2 HUISHOUDENSTYPES OP HUISHOUDELIJK EN INDIVIDUEEL NIVEAU, NAAR GEWEST (IN %)

	BHG	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Huishoudelijk niveau			
Eenpersoonshuishouden	47	33	37
Eenoudergezin met een of meer afhankelijke kinderen	8	6	8
Twee volwassenen zonder kinderen	19	31	26
Twee volwassenen met een of meer afhankelijke kinderen	18	23	22
Andere huishoudens met afhankelijke kinderen	4	3	3
Andere huishoudens zonder afhankelijke kinderen	4	4	4
Individueel niveau			
Eenpersoonshuishouden	27	18	20
Eenoudergezin met een of meer afhankelijke kinderen	9	5	7
Twee volwassenen zonder kinderen	23	33	29
Twee volwassenen met een of meer afhankelijke kinderen	26	30	30
Andere huishoudens met afhankelijke kinderen	8	6	7
Andere huishoudens zonder afhankelijke kinderen	7	7	7

Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

3 AANDEEL EIGENAARS EN HUURDERS, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

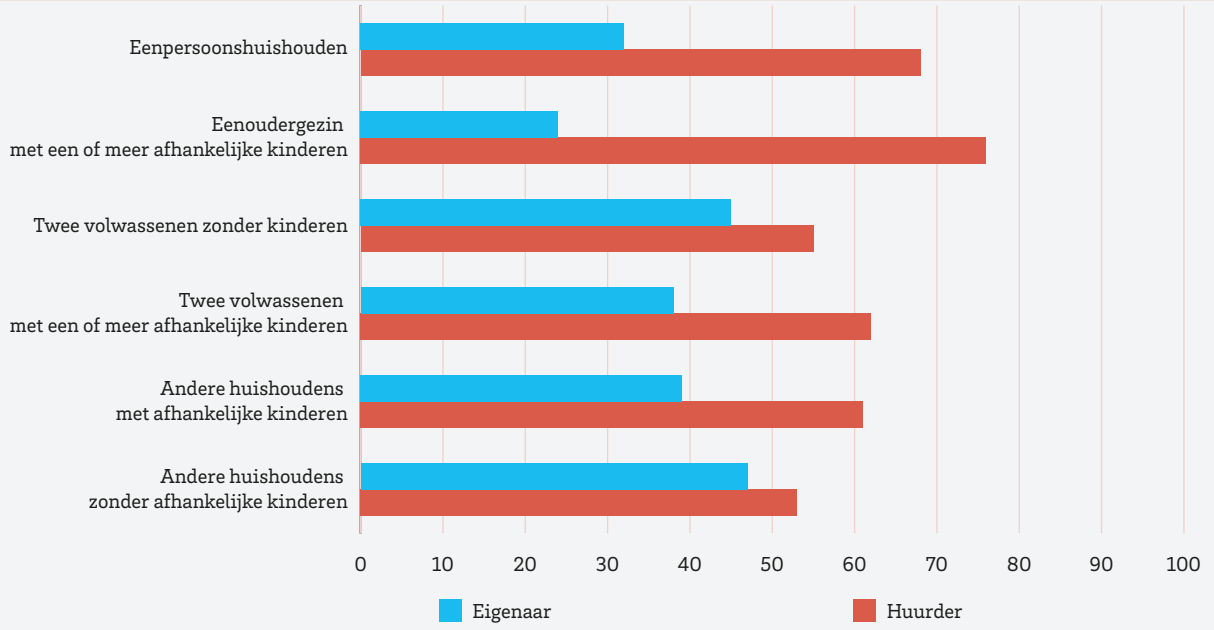

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): 0,05<p<0,10
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

De sociaal-economische situatie van eenoudergezinnen is meer precair dan die van andere huishoudenstypes

Huisvesting. Van alle huishoudtypes zijn het de eenoudergezinnen met een of meer afhankelijke kinderen die het vaakst huren, maar liefst 76 % (3). Bij koppels met een of meer afhankelijke kinderen is dit met 62 % beduidend lager. Eenoudergezinnen bezitten het minst vaak hun eigen woning (24 %) en, als ze wel eigenaar zijn, is dit bijna altijd met een lening (niet getoond in tabel). Het aandeel eigenaars is in huishoudens met twee volwassenen en een of meer afhankelijke kinderen beduidend hoger (38 %) en het hoogst in huishoudens met twee volwassenen zonder afhankelijke kinderen (45 %).

Inkomen. Het mediane equivalent inkomen van eenoudergezinnen is het laagste van alle huishoudenstypes: de helft heeft een inkomen dat lager is dan €20 684 (4). Het mediane inkomen van eenpersoonshuishoudens is iets hoger, maar eveneens laag. Dat van koppels zonder of met afhankelijke kinderen is met respectievelijk €32 536 en €24 360 opmerkelijk hoger.

Armoedeindicatoren. Het risico op armoede, dat rekening houdt met het equivalent beschikbaar inkomen, is het hoogste onder eenoudergezinnen: bijna twee op de vijf (36 %) eenoudergezinnen is kwetsbaar voor inkomensarmoede (5). Bij koppels met kinderen is dit risico lager, alhoewel ook iets meer dan een op vier van deze gezinnen een risico loopt op inkomensarmoede. Vier op de tien eenoudergezinnen kunnen worden beschouwd als huishoudens met een lage werkintensiteit, een aandeel dat minstens dubbel zo hoog is als alle andere huishoudenstypes, met uitzondering van de eenpersoonshuishoudens, waar dit aandeel iets hoger is dan twee op tien.

4 HET MEDIANE INKOMEN, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN €)

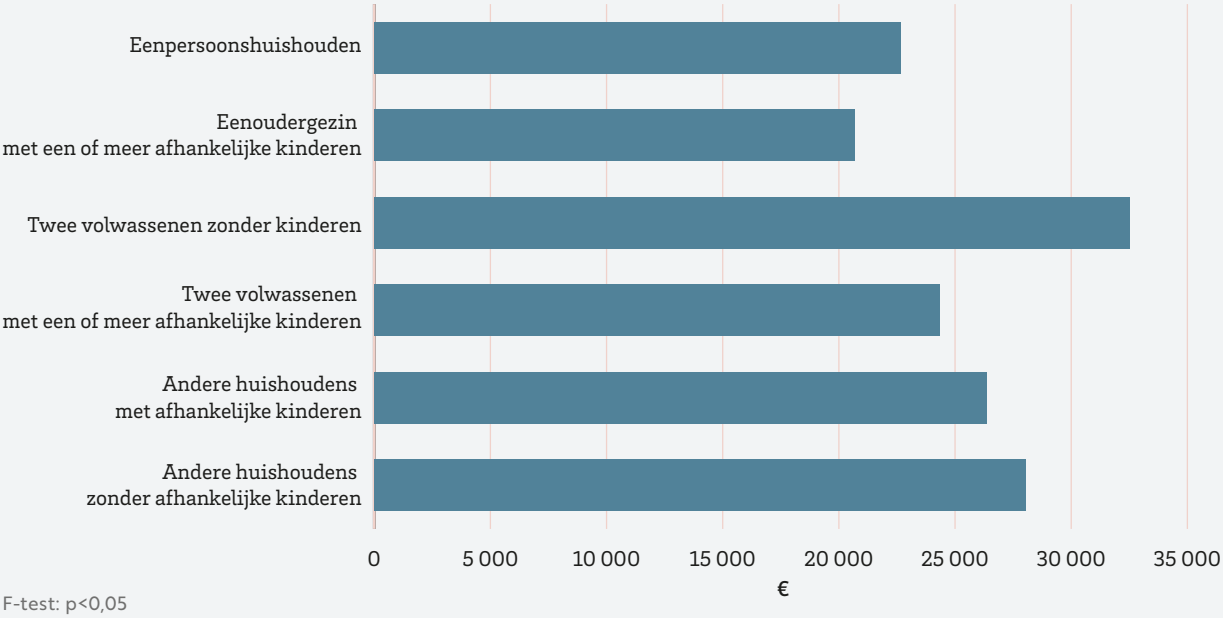

F-test: p<0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

5 ARMOEDEINDICATOREN NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

	Armoedeindicatoren	
	At risk of poverty	Low work intensity
Eenpersoonshuishouden	29	23
Eenoudergezin met een of meer afhankelijke kinderen	36	40
Twee volwassenen zonder kinderen	19	11
Twee volwassenen met een of meer afhankelijke kinderen	28	12
Andere huishoudens met afhankelijke kinderen	16	8
Andere huishoudens zonder afhankelijke kinderen	18	10

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): At risk of poverty: p>0,05, Low work intensity: p<0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

Alleenstaande ouders zijn vaker vrouwelijk, lager opgeleid, werkloos en lopen een hoger risico op armoede

Geslacht. In bijna negen op de tien gevallen staat er een vrouw aan het hoofd van een eenoudergezin (6).

6 AANDEEL MANNEN EN VROUWEN, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

	Mannen	Vrouwen
Eenpersoonshuishouden	53	47
Eenoudergezin met een of meer afhankelijke kinderen	12	88
Twee volwassenen zonder kinderen	49	51
Twee volwassenen met een of meer afhankelijke kinderen	49	51
Andere huishoudens met afhankelijke kinderen	42	58
Andere huishoudens zonder afhankelijke kinderen	44	56

Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

Onderwijsniveau. Meer dan een derde van de alleenstaande ouders is lager opgeleid (39 %), hetgeen hoger is dan personen die in andere huishoudens wonen, en bovendien hebben ze minder vaak een diploma hoger onderwijs (de uitzondering hierop vormen degenen die leven in een ander huishouden met afhankelijke kinderen) (7).

Arbeidsmarktsituatie. Een vijfde van de alleenstaande ouders is werkloos, hetgeen minstens viermaal zo hoog is als samenwonende personen en meer dan dubbel zo hoog als alleenstaanden. Samenwonenden met afhankelijke kinderen hebben vaker werk dan alleenstaande ouders (67 % versus 59 %). Verder valt het hoge aandeel inactieven op bij alleenstaanden (43 %) en samenwonenden zonder afhankelijke kinderen (41 %) (8). Alleenstaande ouders werken iets minder vaak voltijds dan samenwonenden met afhankelijke kinderen (44 % en 51 % respectievelijk). (9).

7 HOOGST BEHAALDE DIPLOMA, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

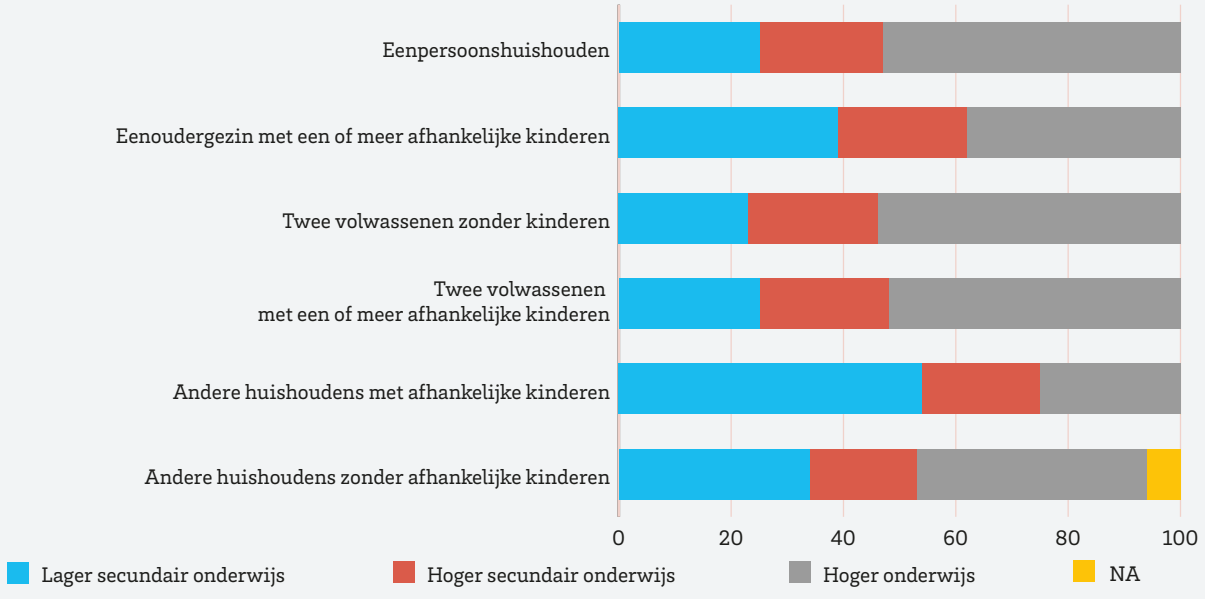

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p<0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

8 ARBEIDSMARKTSITUATIE, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

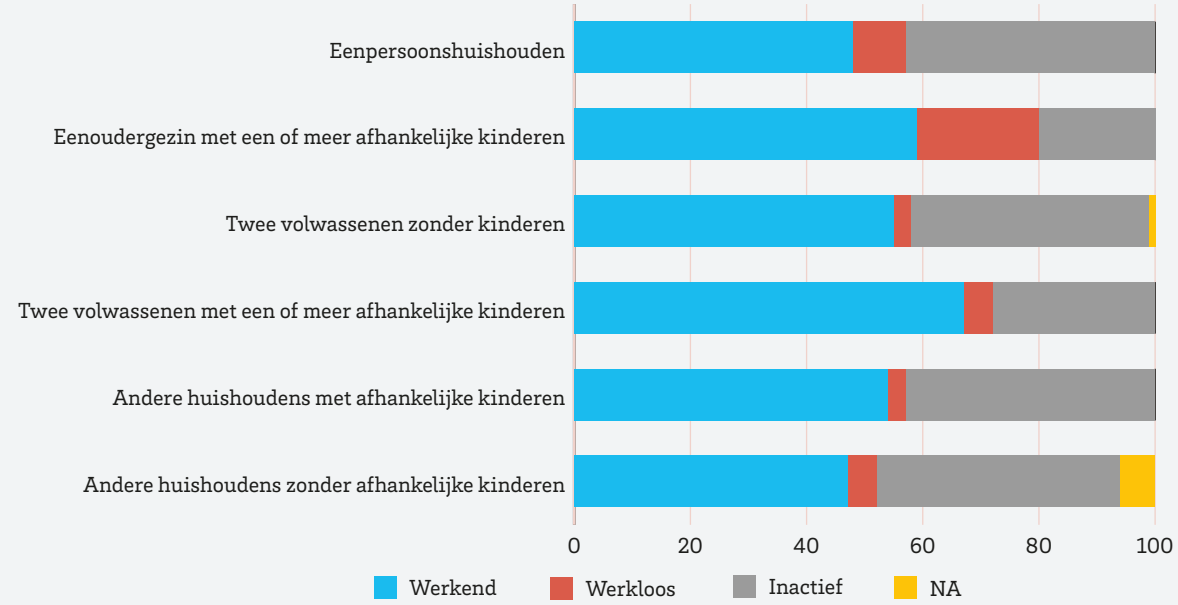

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p<0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

Geboorteland. Iets meer dan een derde (37 %) van de alleenstaande ouders is geboren in België, hetgeen hoger is dan samenwonenden met afhankelijke kinderen waarvan iets meer dan een vierde (26 %) afkomstig is uit België (10). Ongeveer de helft van de alleenstaanden en samenwonenden zonder afhankelijke kinderen is afkomstig uit België. Zowel de helft van de alleenstaande ouders als samenwonenden met een of meer afhankelijke kinderen is geboren buiten de EU27.

Armoedeindicatoren. Op het vlak van materiële en sociale deprivatie zijn alleenstaande ouders het meeste kwetsbaar van alle huishoudenstypes (11). Enkel wat betreft ernstige materiële en sociale deprivatie is het risico hoger bij koppels met kinderen dan bij alleenstaande ouders en alleenstaanden. De indicator voor het risico op armoede of sociale uitsluiting toont aan dat meer dan de helft (53 %) van de alleenstaande ouders wordt geconfronteerd met inkomensarmoede, ernstige materiële en sociale deprivatie, of een zeer lage arbeidsintensiteit. Dit risico is eveneens hoog bij alleenstaanden (43 %), gevolgd door koppels met afhankelijke kinderen (35 %), en is het laagste bij koppels zonder kinderen (23 %).

De sociaal-economische situatie van eenoudergezinnen in het BHG is meer precair dan in de andere gewesten

Terwijl slechts een vierde van de eenoudergezinnen in het BHG eigenaar is van hun woning, is dit meer dan de helft in het Vlaamse Gewest (59 %) en bijna de helft in het Waals Gewest (44 %) (12).

9 WERKRÉGIME, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

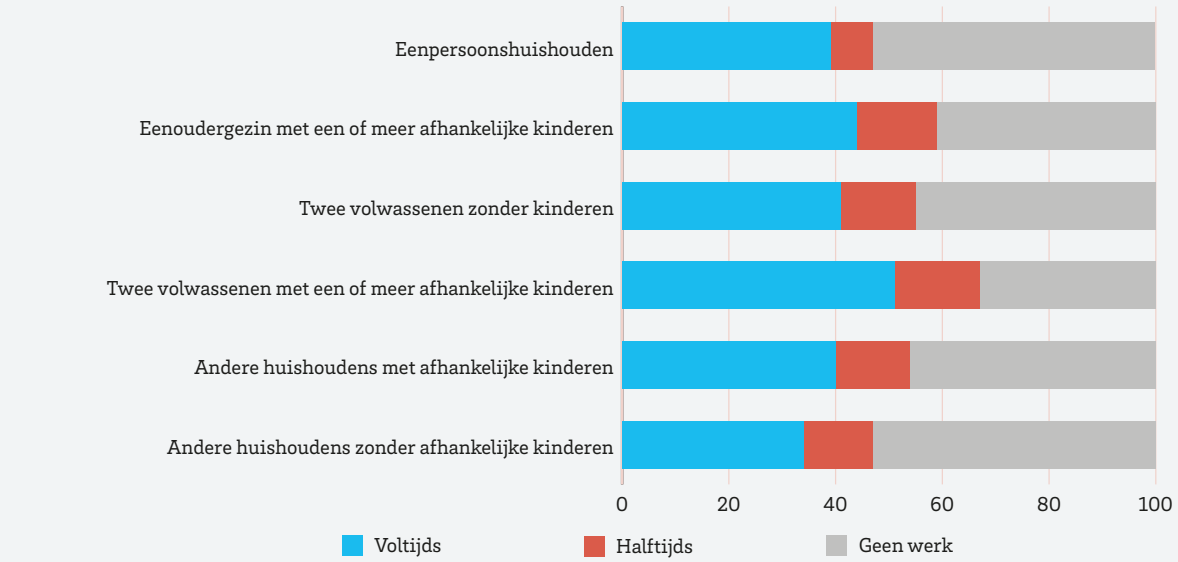

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p>0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

⑩ GEBOORTELAND, NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

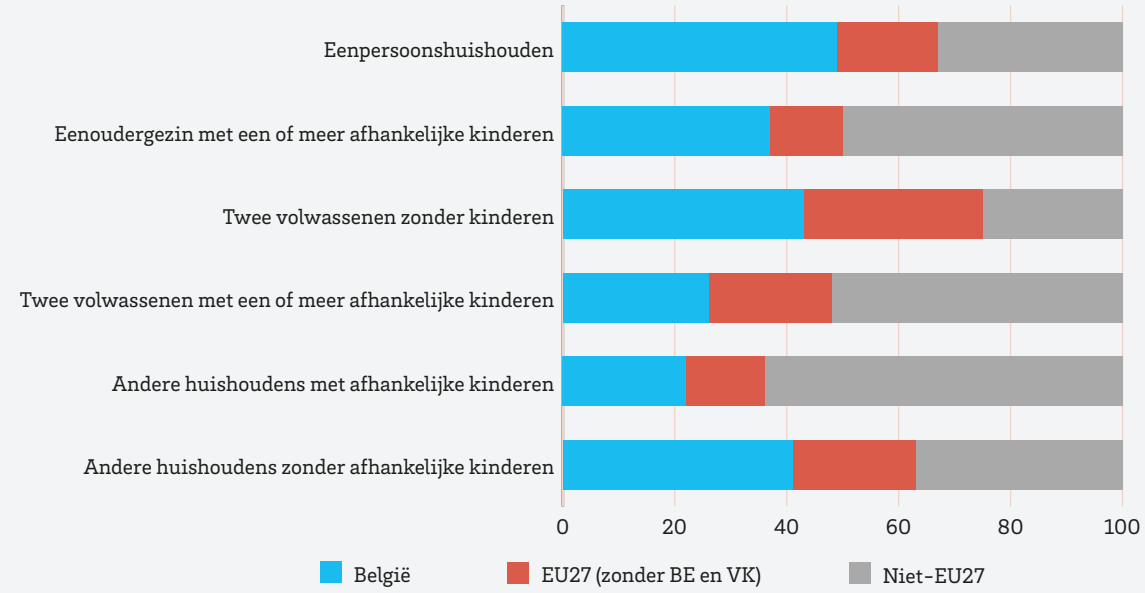

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p<0,05
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

Het mediane inkomen daarentegen van de Brusselse eenoudergezinnen is dan weer opmerkelijk lager dan in de andere gewesten. Eenoudergezinnen in het BHG scoren zowel wat betreft het risico op inkomensarmoede en lage werkintensiteit hoger dan eenoudergezinnen in het Vlaams en Waals Gewest.

Waar in bijna negen op de tien eenoudergezinnen in het BHG een vrouw aan het hoofd van het huishouden staat, is dit zeven op de tien in het Vlaamse Gewest en acht op de tien in het Waalse Gewest. Brusselse alleenstaande ouders zijn veel vaker lager opgeleid dan Vlaamse of Waalse alleenstaande ouders, al is het aandeel met een diploma hoger onderwijs gelijkaardig in het BHG en het Waalse Gewest (rond de 40 %). Bovendien zijn alleenstaande ouders in het BHG vaker werkloos in vergelijking met alleenstaande ouders in de andere gewesten, terwijl een opvallend lager aandeel werkzaam is. Het aandeel alleenstaande ouders in het BHG dat voltijds werkt is lager dan in het Vlaamse en Waalse Gewest. Alleenstaande ouders in het BHG zijn opvallend vaker afkomstig vanuit een land dat niet tot de EU27 behoort: maar liefst 50 %, tegenover rond de 10 % in de andere gewesten. Het risico op materiële en sociale deprivatie van Brusselse en Waalse alleenstaande ouders is vergelijkbaar, maar hoger dan dat van Vlaamse alleenstaande ouders. Een vijfde van de Waalse alleenstaande ouders loopt een risico op ernstige materiële en sociale deprivatie, hetgeen hoger is dan het risico dat alleenstaande ouders in Brussel lopen (14 %). De indicator voor het risico op armoede of sociale uitsluiting toont tenslotte aan dat alleenstaande ouders in het BHG een hoger risico lopen op inkomensarmoede, ernstige materiële en sociale deprivatie, of een zeer lage arbeidsintensiteit dan alleenstaande ouders in het Vlaams of Waals Gewest.

Hoe kunnen deze verschillen tussen de gewesten verklaard worden?

Een eerste mogelijke verklaring is dat het BHG een grootstedelijke omgeving is die wordt vergeleken met twee gewesten die bestaan uit zowel grootsteden (zoals Antwerpen, Gent, Charleroi en Luik) als minder verstedelijkte gebieden waartussen verschillen kunnen bestaan in de sociaal-economische samenstelling van eenoudergezinnen. Het is mogelijk dat de sociaal-economische situatie van eenoudergezinnen in het BHG en andere grootstedelijke gebieden in België meer gelijkaardig is, al zijn er op dit moment geen gegevens beschikbaar om dit te onderzoeken.

Een tweede mogelijke verklaring is dat er in het BHG een tekort is aan plaatsen in de formele kinderopvang [Demey, 2021], en dan vooral aan betaalbare plaatsen. Dit, in combinatie met een meer

⑪ ARMOEDEINDICATOREN NAAR HUISHOUDENSTYPE (IN %)

	Armoedeindicatoren		
	Materiële en sociale deprivatie	Ernstige materiële en sociale deprivatie	AROPE
Eenpersoonshuishouden	23	14	43
Eenoudergezin met een of meer afhankelijke kinderen	34	14	53
Twee volwassenen zonder kinderen	10	4	23
Twee volwassenen met een of meer afhankelijke kinderen	21	17	35
Andere huishoudens met afhankelijke kinderen	37	29	39
Andere huishoudens zonder afhankelijke kinderen	27	21	34

Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p<0,05 voor alle indicatoren
Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

(12) SOCIAAL-ECONOMISCHE SITUATIE VAN EENOUDERGEZINNEN, NAAR GEWEST IN %

	BHG	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Huisvesting*			
Eigenaar	24	59	44
Huurder	76	41	56
Inkomen			
Mediaan inkomen (in €)	20 684	23 993	23 874
Armoedeindicatoren (huishoudelijk niveau)			
At risk of poverty*	36	17	20
Low work intensity*	40	16	20
Geslacht*			
Mannen	12	31	19
Vrouwen	88	69	81
Hoogst behaald diploma*			
Lager secundair onderwijs	39	9	17
Hoger secundair onderwijs	23	38	39
Hoger onderwijs	38	53	44
Economische status*			
Werkend	59	78	72
Werkloos	21	3	7
Inactief	20	19	21
Werkregime			
Voltijds	44	49	50
Deeltijds	15	29	23
Niet van toepassing	41	22	28
Geboorteland*			
België	37	80	83
EU27	13	9	8
Niet-EU27	50	11	9
Armoedeindicatoren (individueel niveau)			
Materiële en sociale deprivatie*	34	20	35
Ernstige materiële en sociale deprivatie	14	11	20
AROPE*	53	32	34

* = Pearson's chi-square (Rao-Scott correctie): p<0,05

Bron: EU-SILC (2024), bewerkingen BISA

beperkte omvang van het netwerk voor informele opvang, maakt het voor alleenstaande ouders moeilijker om gezin aan de ene kant en arbeid of een opleiding aan de andere kant te verenigen, vooral gezien de meer kwetsbare inkomenssituatie van eenoudergezinnen. Een recente studie naar het gebruik van en de behoefte aan kinderopvang voor baby's en peuters jonger dan drie jaar in het Vlaamse Gewest toont aan dat het regelmatige gebruik van formele en informele opvang het laagst is in de groot- en centrumsteden, hetgeen samenhangt met het grotere aandeel kansarme gezinnen, niet-werkende moeders en moeders van niet-Belgische origine in deze gebieden [Reidsma *et al.*, 2026]. Bovendien hebben alleenstaande ouders in het BHG minder dan in de andere gewesten steun in de opvoeding van de kinderen van de andere ouder, bijvoorbeeld in het kader van een co-ouderschapsregeling, hetgeen de combinatie van gezin en arbeid verder bemoeilijkt. Onderzoek in het Waalse Gewest vond bijvoorbeeld dat moeders die geen co-ouderschapsregeling hebben met de vader vaker halftijds werken dan moeders die wel een co-ouderschapsregeling hebben [Ghesquière, 2024: 54].

Ten slotte zijn de vastgoedprijzen hoger in het BHG dan in de andere gewesten [Statbel, 2026b], hetgeen het voor alleenstaande ouders en ook alleenstaanden moeilijker maakt om een eigen woning te verwerven.

Samenvatting en conclusies

Het doel van deze studie was om de sociaal-economische situatie van eenoudergezinnen in het BHG te bestuderen, in vergelijking met andere types huishoudens, vanuit zowel het perspectief van de huishoudens als dat van individuen, en om de situatie van Brusselse eenoudergezinnen te vergelijken met die van eenoudergezinnen in het Vlaams en Waals Gewest.

De analyse heeft aangetoond dat, op huishoudelijk niveau, eenoudergezinnen in het BHG

- minder vaak eigenaar zijn van hun woning,
- een lager mediaan inkomen hebben,
- en hoger scoren op het risico op inkomensarmoede en lage werkintensiteit in vergelijking met andere huishoudenstypes.

Alleenstaande ouders zijn bovendien vaker vrouwelijk, lager opgeleid, werkloos en lopen een hoger risico op armoede dan personen van 16 jaar en ouder die in andere huishoudenstypes leven. Deze resultaten zijn in lijn met die van eerder onderzoek in het Vlaams en Waals Gewest, en voor België als een geheel. De vergelijking van eenoudergezinnen in het BHG met die in de andere gewesten heeft verder aangetoond dat de sociaal-economische positie van de Brusselse eenoudergezinnen meer precair is.

Bibliografie

- BISA. 2025. *Bevolking. Huishoudens.*
- BISA. DEMEY, D. 2021. *Betaalbare kinderopvang in kwetsbare wijken in het Brussels Gewest.* Focus van het BISA nr. 47.
- BISA. WERTZ, I., DEMEY, D., & HERMIA, J.-P. 2025. *Eenouderschap in het Brussels Gewest: over welke gezinnen hebben we het?.* Focus van het BISA nr. 74.
- BISA. DJAIT, F., & HERMIA, J.-P. 2026. *Herkomststatistieken in het Brussels Gewest: een vergelijkende analyse van Belgische en internationale benaderingen.* Cahier van het BISA, nr. 18.
- BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING, 2026. *Gewestelijke beleidsverklaring van de Brusselse regering.*
- CANTILLON, B., VERBIST, G., & DE MAESSCHALCK, V. 2003. *De sociaal-economische positie van eenoudergezinnen in België.* Onderzoeksrapport. Antwerpen: Centrum voor Sociaal Beleid.
- DE MORGEN. 2026. *Gezinsbond wil dat beleid meer aandacht heeft voor eenoudergezinnen.*
- EUROPEAN COMMISSION. 2024. *Methodological guidelines and description of EU-SILC target variables. 2024 operation (Version 7).* European Commision, Eurostat: Directore F: Social Statistics, Unit F-4: Quality of Life.
- EUROSTAT. 2025. *Income and living conditions (ilc). National Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure (SIMS).*
- FRANS, D., VAN MECHELEN, N., & VAN LANCKER, W. 2014. *Een structurele aanpak van de verarming van eenoudergezinnen in de Federatie Wallonië-Brussel.* Antwerpen: Het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck (CSB), Universiteit Antwerpen.
- GEURTS, K. 2006. *De arbeidsmarktpositie van alleenstaande ouders. Nieuwe bevindingen uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming.* Leuven: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming.
- GHESQUIÈRE, F. 2024. *Monoparentalités : étude des situations de garde d'enfants de parents séparés.* Regards Statistiques, N° 14. Namur: IWEPS.
- LODEWIJCKX, E. & DEBOOSERE, P. 2011. *Huishoudens en families: stabiliteit en snelle veranderingen gaan hand in hand.* GGP Working Paper.
- OBSERVATORIUM VOOR GEZONDHEID EN WELZIJN VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD. 2019. *Welzijnsbarometer 2019.* Brussel: Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.
- OBSERVATORIUM VOOR GEZONDHEID EN WELZIJN VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD. 2026. *Welzijnsbarometer 2025.* Brussel: Vivalis. Brussels.
- REIDSMA, M., TOBBACK, I., HUYSMANS, K., BARSLUND, M., & DE CUYPER, P. 2026. *Het gebruik van en de behoefte aan kinderopvang voor baby's en peuters jonger dan 3 jaar in het Vlaamse Gewest in 2025. Rapport Nr. 57.* Leuven: HIVA-KU Leuven.
- STATBEL, 2019. *Eenoudergezinnen, werklozen en huurders meest kwetsbaar voor armoede.*
- STATBEL. 2026a. *Bijna één Belg op tien leeft in materiële en sociale deprivatie.*
- STATBEL, 2026b. *Woningprijzen - eerste kwartaal 2026.*
- VAN PEER, C. 2023. *Alleenstaande ouders in Vlaanderen.* Brussel: Vlaamse Statistische Autoriteit.

Noten

1. De activiteitsgraad en tewerkstellingsgraad van vrouwen zijn in het algemeen sterk afhankelijk van de aanwezigheid van en het aantal kinderen [Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, 2026: 97-98].
2. Het eerste lid van het huishouden van 14 jaar of ouder telt als één persoon; elk ander lid van het huishouden van 14 jaar of ouder telt als 0,5 persoon; elk lid van het huishouden van 13 jaar of jonger telt als 0,3 persoon.
3. In een recente studie van het BISA wordt geargumenteerd dat het geboorteland van de persoon (en diens ouders) een significante meerwaarde kan bieden voor de Brusselse context, in plaats van te kijken naar de nationaliteit van een persoon (Djait & Hermia, 2026).
4. Deze uitgaven hebben betrekking op het tijdig betalen van facturen, voeding, verwarming, kleding, internet, enz.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE
Astrid Romain

LEESCOMITÉ
Xavier Dehaibe, Matteo Godin.

VERANTWOORDELIJKE UITGEEFSTER
Astrid Romain - BISA

©2026 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.

bisa
perspective.brussels
brussels instituut voor statistiek en analyse

Naamsestraat 59 / B-1000 Brussel / T. 02 435 42 30 / www.bisa.brussels